

Εποχή του Χαλκού

2500 π.Χ – 1050 π.Χ.

ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

2500 π.Χ – 1050 π.Χ.

Κατεργασία και εμπόριο χαλκού

πολιτική, πολιτιστική, οικονομική ανάπτυξη

Εποχές

Πρώιμη – Μέση – Ύστερη

Γραφή Κυπρομινωική – Κυπροσυλλαβική

ΜΥΚΗΝΑΪΟΙ

εξελληνισμός, πολιτιστική ανάπτυξη

ΧΑΛΚΟΣ, ΤΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΜΕΤΑΛΛΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

3000 χρόνια παραγωγή – κατεργασία – εμπόριο χαλκού

ευνοϊκές και καταστροφικές συνέπειες

Πηγή χαλκού ⇔ Τρόδος

ΓΥΡΩ ΣΤΟ 2000 Π.Χ.

νέα μείγματα χαλκού ⇨ ορείχαλκος - μηρούντζος

σκληρότερα και ανθεκτικότερα υλικά

κατάλληλα για εργαλεία και όπλα.

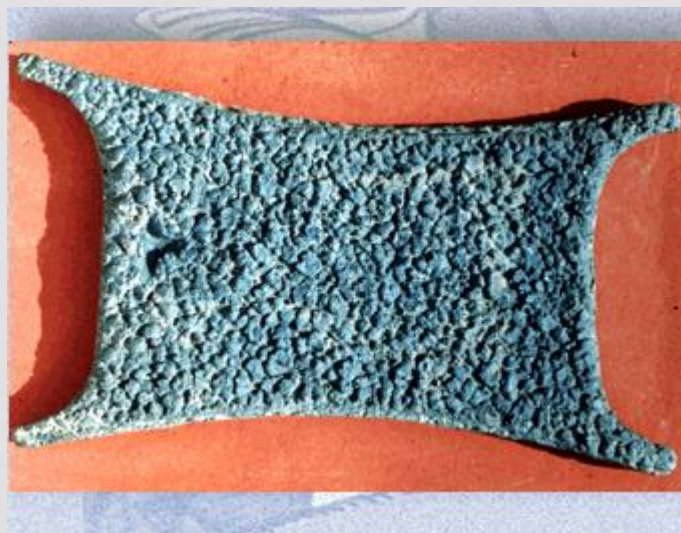
Ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των πόλεων

διευκόλυνση στην μεταφορά και επεξεργασία χαλκού

Τρόοδος – Άλασσα – λιμάνι Έγκωμης και Κιτίου για εξαγωγή

ΤΑΛΑΝΤΟΝ

εξαγωγή μορφή χαλκού

σχήμα δέρματος βοδιού

βάρος 30 - 40 κιλά

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

- Μεταξύ Κύπρου – Ρόδου
- Πιθανός προορισμός η Αίγυπτος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

**χρυσό
μενταγιόν**

**χρυσή
καρφίτσα**

**χρυσά
κύπελλα**

**χρυσά / ασημένια
αντικείμενα**

**κυπριακά
αγγεία**

όπλα

εργαλεία

200 τάλαντα χαλκού

ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΛΟΥΣΙΩΝ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΩΝ ΧΑΛΚΟΥ

- ανάπτυξη τεχνολογίας.
- εμπορικές συναλλαγές
- μετακίνηση πληθυσμού προς το εσωτερικό του νησιού
[Τρόδος].
- ηλιούτος - δύναμη.
- χρήση χαλκού σε όλους σχεδόν τους τομείς της καθημερινής ζωής
- χρήση χαλκού ακόμα και στην ιατρική.

ΠΡΩΙΜΗ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

αγροτική οικονομία

αυτάρκεις οικισμοί

άροτρο $\Rightarrow$ καλλιέργεια πιο σκληρών εδαφών
 $\Rightarrow$ ανάπτυξη γεωργίας

ανάπτυξη βιοτεχνίας, κεραμικής, μικροτεχνίας, υφαντουργίας

Αγγεία με σκηνές από την καθημερινή ζωή

ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Άντληση πληροφοριών από

- αγγεία
- εργαλεία
- κοσμήματα
- όπλα
- τρόφιμα

Γεωργία

εξημέρωση βοδίων ➔ άροτρο ➔ μεγαλύτερη παραγωγή

οικονομική ανάπτυξη

Ασχοιίες γυναικών

ἄλεθαν σιτάρι

ζύμωναν και έψηναν

ύφαιναν *[μάρτυρες τα αδράχτια και υφάσματα]*

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

- ☞ εξέλιξη
- ☞ λατρεία σε υπαίθρια ιερά
- ☞ ηοιύηηοκες ιεροτελεστίες
- ☞ μυστηριακός χαρακτήρας
- ☞ λατρεία ταύρου, βοδιού, ψιδιού *[χθόνια φύση και γονιμότητα]*
- ☞ γυναικεία ειδώλια με βρέφη.
- ☞ ειδώλια ερυθροστιήβωτά, σανιδόσχημα
- ☞ αγγεία τελετουργικά.

ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ

ποικιλία σχημάτων

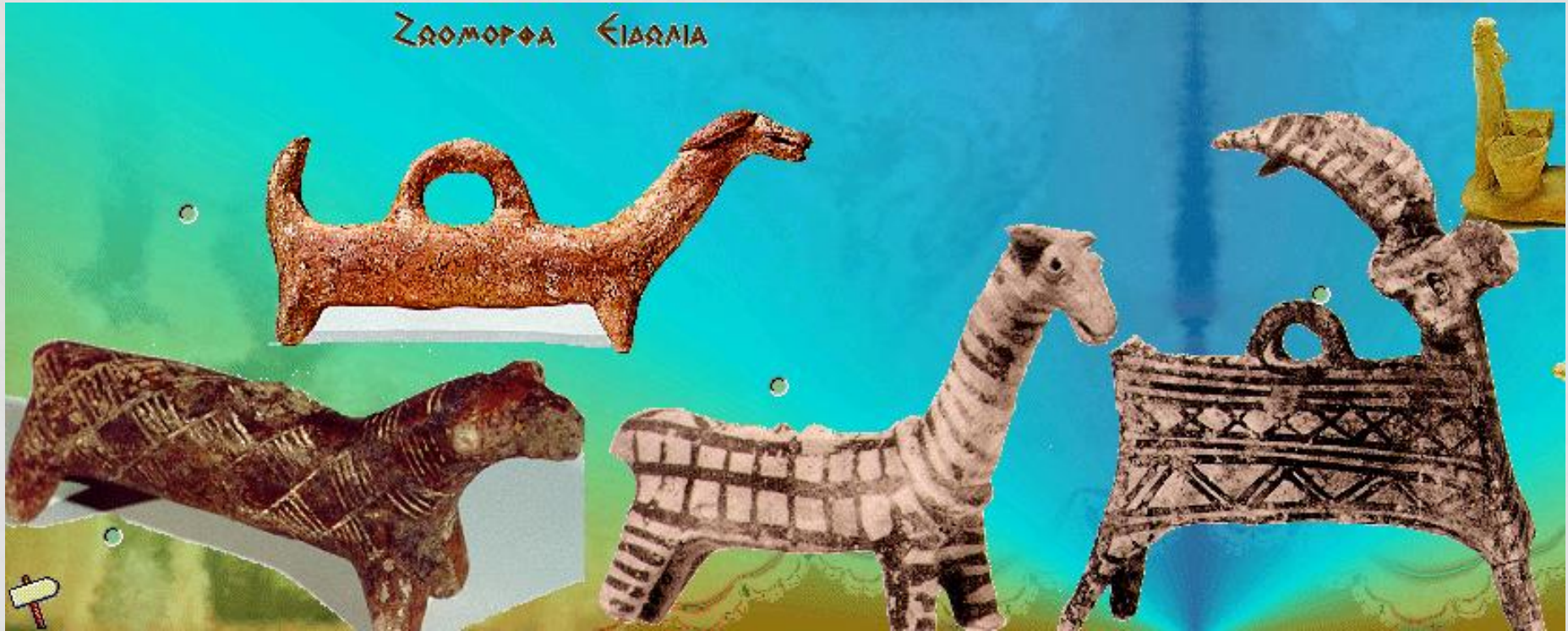

Αηλιά
κύματα, ηυξίδες, πρόχοι

Σύνθετα
με εγχάρκτη, ανάγλυφη
ή γραμμική διακόσμηση

ΖΩΟΜΟΡΦΑ ΕΙΔΩΛΙΑ

ΚΕΡΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΩΙΜΗΣ ΧΑΛΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

2500/2300-1900 π.Χ.

Είδη διακόσμησης

ερυθροστιβωτά

κόκκινα με λαμπερή επιφάνεια

σύνθετα τελετουργικά αγγεία

με ανάγλυφες ή ηλαστικές μορφές
με σκηνές από την καθημερινή ζωή

Εξυπηρέτηση νεκρού στην επόμενη ζωή

- 🌀 τόλημη, φαντασία
- 🌀 εντυπωσιασμός και όχι λειτουργικότητα.
- 🌀 όμορφα χρωματιστά αγγεία χαρά ζωής
- 🌀 ευτυχισμένος και ξέγνοιαστος λαός.

Σύνθετο **λευκό γραπτό** αγγείο.
Από τη Λάπηθο. Λευκωσία, Κυπριακό
Μουσείο. Ύψος 11,5 εκ.

Πήλινες αναπαραστάσεις
σκηνών καθημερινής ζωής

Αγγεία με αναπαραστάσεις
σκηνών καθημερινής ζωής

Σανιδόσχημα
ειδώλια

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μικρογραφίες αντικειμένων
καθημερινής χρήσης

Ειδώλια ζώων

Επιλέξτε το θέμα που σας ενδιαφέρει
πιέζοντας το ανάλογο πλήκτρο.

ΚΕΡΑΜΙΚΗ ΜΕΣΗΣ ΧΑΛΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΑΡΤΕΙΑ

ΖΩΟΜΟΡΦΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΑ

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΣΚΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ

ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ

Λευκά γραφτά αγγεία με ζωγραφιστή γεωμετρική διακόσμηση.

Τα ερυθροστιβωτά και ευχάρακτα αρχίζουν να εκλείβουν.

Ο Κύπριος καλλιτέχνης επηρεάζεται και αφομοιώνει γόνιμα χωρίς να αντιγράφει.

Εργαλεία – όπλα αποδεικνύουν αναστατώσεις και ταραχές.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΟΙΚΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΠΡΩΙΜΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ

- 🕒 **ελάχιστη κατάληψη.**
- 🕒 **οικίες διθόκτιστες με ορθογώνια κάτοψη**
- 🕒 **διαίρεση σε μικρότερους χώρους χωρίς μεγάλη εξέλιξη από την προηγούμενη περίοδο.**

ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

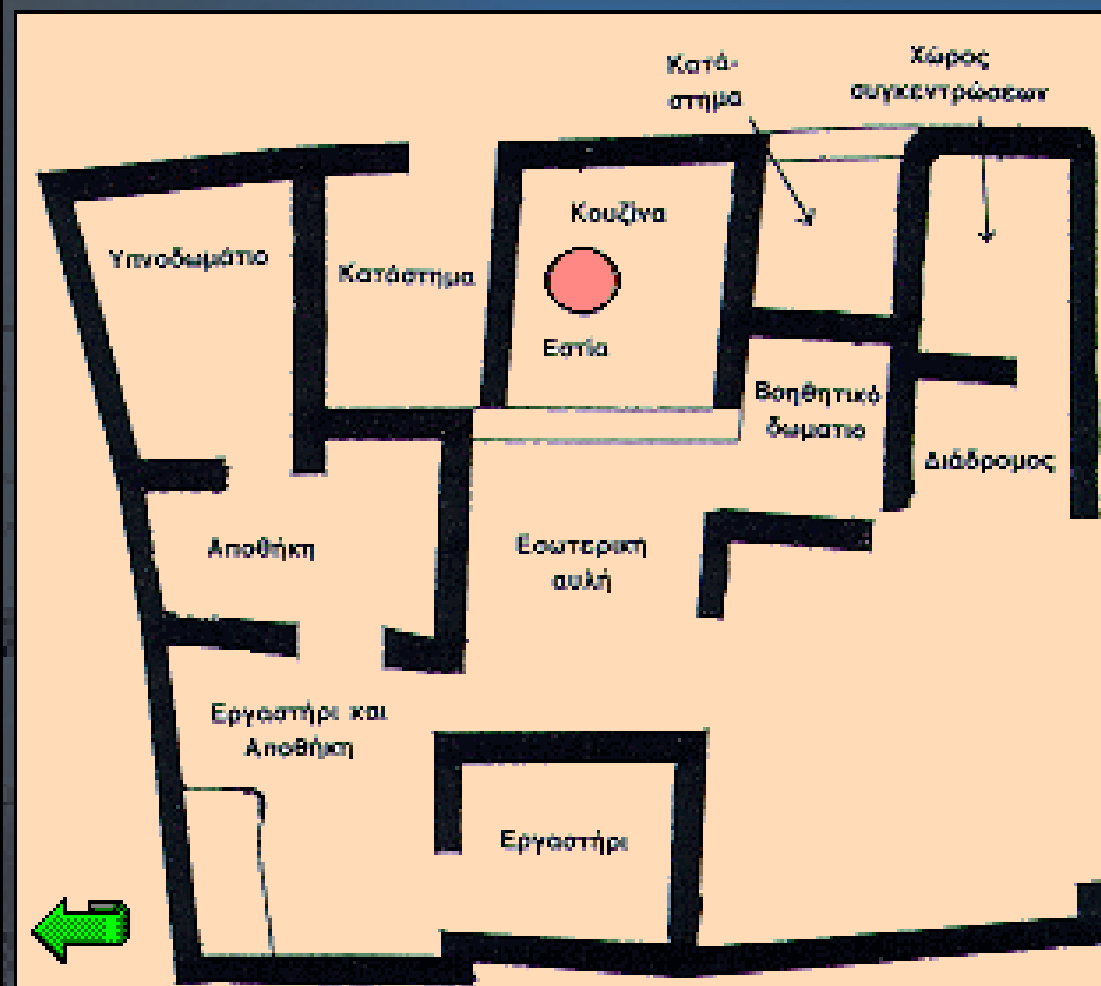
- 🌀 ηοηλοί οικισμοί, μεγαλύτερα σχήματα
- 🌀 ορθογώνιο σχήμα
- 🌀 διαίρεση σε δωμάτια.
- 🌀 σημαντικότερο εύρημα η οικία στην Καλοψίδα [σελ. 32].
- 🌀 δάπεδο στρωμένο με ηηρό,
- 🌀 ύψος τοίχων 2μ
- 🌀 λιθόκτιστα κρεβάτια στους ηηάγιους τοίχους

αναπτυγμένη οικιακή αρχιτεκτονική
ηλούτος και ευημερία κατοίκων

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΣΗΣ ΧΑΛΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ

Στην **Καλοψίδα** ανασκάφηκε το 1924 από τον **Einar Gjerstad** μία κατοικία της Μέσης Χαλκοκρατίας. Συνορεύει με μία δεύτερη κατοικία στα ανατολικά και με δρόμο που περνά μπροστά από τη νότια πλευρά της. Αποτελείται από δέκα τετράπλευρα δωμάτια κτισμένα γύρω από τις τρεις πλευρές μιας ανοικτής αυλής.

Κάτοψη της κατοικίας στην Καλοψίδα

Πιέστε το βέλος ανάλογα για να προχωρήσει το κείμενο.

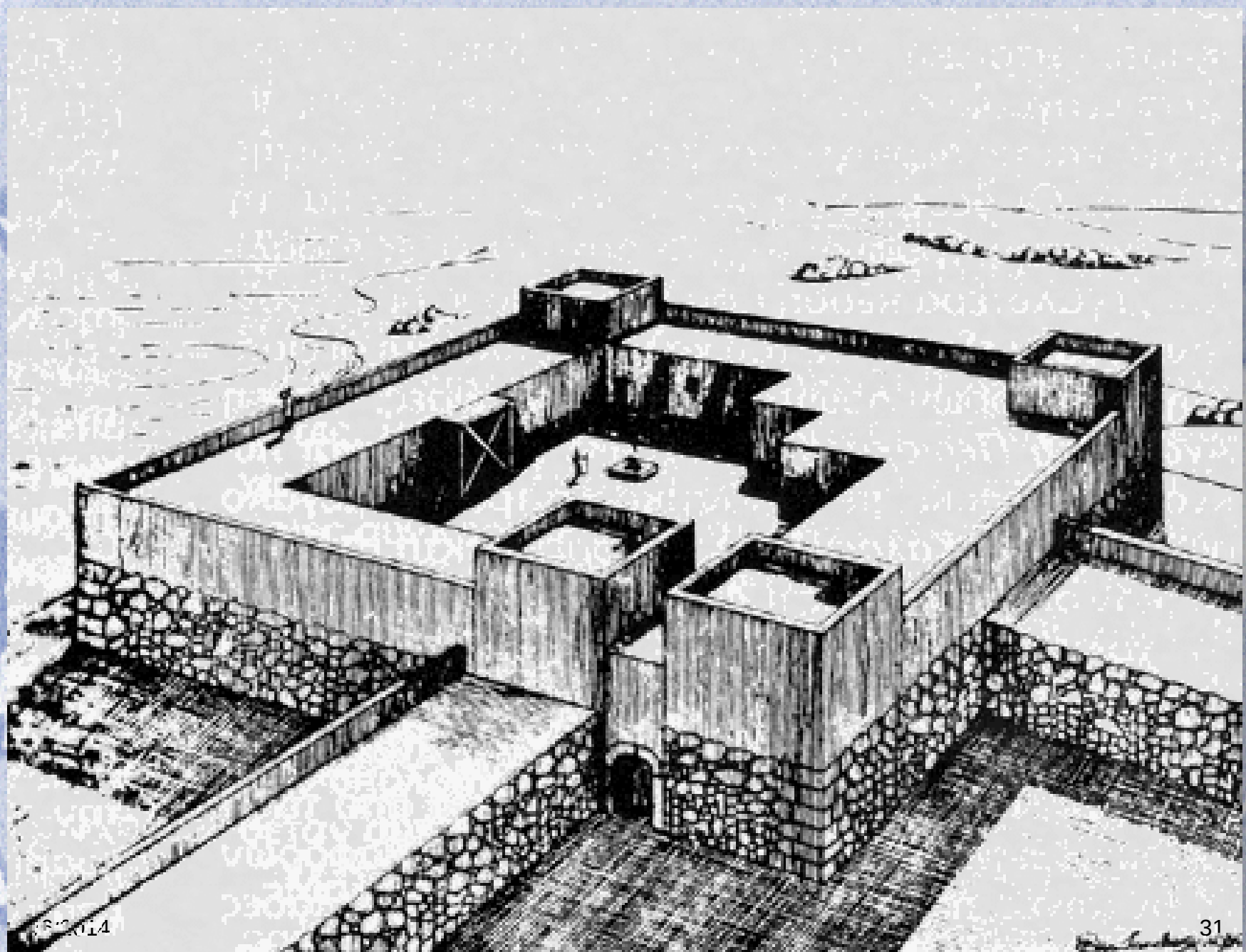
ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

- 🕒 Το σημαντικότερο εύρημα: το φρούριο της Νιτοβίκλης στην Καρπασία.
- 🕒 Τετράηγευρο με χοντρούς τοίχους και δύο διθόκτιστους πύργους στην είσοδο.
- 🕒 Επιδραση από τις συροπαλαιστινιακές οχυρώσεις.

Οχυρώσεις + όηλα + ομαδικοί τάφοι

περίοδος ταραχών και αναστατώσεων.

Επικρατέστερες απόψεις

- ❖ **Επιδρομές Υκσώς [πειρατικός ησός, ησοίτης θάλασσας].**
- ❖ **Τα φρούρια δεν ήταν κτισμένα κοντά σε θάλασσα**

εσωτερικές διενέξεις

λόγω της ανάγκης για έλεγχο των μεταηλείων χαρκού

ΤΑΦΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Εξέλιξη από την προηγούμενη εποχή.

- ❶ τάφοι λαξευμένοι σε φυσικό βράχο
- ❷ σε νεκροταφεία κοντά σε οικισμούς.
- ❸ αποτελούνται από δρόμο και νεκρικό θάλαμο σε σχήμα σηηλαίου.
- ❹ άψθονα κτερίσματα.
- ❺ ανακάλυψη ηρώτου ταφικού ανάγλυφου ανθρώπινης μορφής.

Ο τάφος στα
Παλαιάλωνα. Η
πρόσοψη ήταν
σκαλισμένη ώστε
να μοιάζει με
πρόσοψη
κατοικίας. Δεξιά
το αρχαιότερο
ταφικό ανάγλυφο
που βρέθηκε στην
Κύπρο.

ΤΑΦΙΚΗ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΆΛΛΑ ΚΡΑΤΗ

- ➡ **Κρήτη – Μινωικός πολιτισμός**
[κρητικά αγγεία στην Κύπρο / κυπριακά αγγεία στην Κρήτη],
- ➡ **Μικρά Ασία**
- ➡ **Συρία**
- ➡ **Παλαιστίνη**
- ➡ **Αίγυπτος**

Κύηρος / Αλάσια + επεξεργασία χαλκού

⇒ ανάπτυξη έντονης ναυτιλιακής δραστηριότητας

**Μάρτυρες τα πήλινα ομοιώματα πλοίων, τα ξενόφερτα αγγεία,
τα εισαγμένα προϊόντα, τα είδη πολυτελείας
[αλάβαστρο, φαγεντιανή, χρυσός].**

Κύπρος

ηοήπιστική χοάνη

